

мови, наприклад: "Zulia y Nueva Esparta, los únicos Estados gobernados por la oposición tradicional de los 24 que formaron el país y Sucre, Guárico y Carabobo, gobernados por antiguos aliados del oficialismo." [8] Англiцизми – це запозичення, яких найбільша можна зустріти в іспанській мові починаю з XIX століття, що пов'язано з науково-економічним прогресом США, яке пов'язано в свою чергу з економічними та культурними сферами. І саме в Латинській Америці такі запозичення є найбільш помітним. Тематика використання англiцизмів може бути різноманітною (торгівельно-економічна сфера тощо): *túnel, vagón, yate, golf* тощо. Наприклад: "El domingo había amenazado con apelar a los *tanques de guerra* si los electores dan el triunfo a "lo oligarquía" en el Estado de Carabobo." [9] Слова грецького походження, які ввійшли до словникового запасу іспанської мови з латини і які почали вживатися переважно як наукові терміни: *alfabeto, matemáticas, laberinto, democracia, teléfono, epilepsia*. Наприклад: "Esa semana, otra cárcel copió la *táctica* con 300 cautivos." [12] Дослідивши статті Має Прімера, можна зазначити, що найбільша частина лексичних запозичень походить з грецької та французької мови, менше – з англійської.

Отже, опрацювавши низку робіт Має Прімера, можна зазначити, що в більшості її публікацій переважає негативна оцінка подій. Але в своїх статтях вона не намагається нав'язати свою думку читачеві, а навпаки через чітко подані дані та факти змушує читача сформулювати свою власну думку. Вплив журналіста здійснюється за допомогою експресивних елементів: вставних слів, різних конструкцій, тропів та стилістичних фігур. Такі експресивні елементи виконують функцію оцінки подій даного автора.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Ардреева Е.С. *Диалектика текста. Опыт логики-лингвистического синтеза*. М., 2001. с. 71
2. Валгина Н.С. *Теория текста*. М., 2004. с. 280.
3. Виноградов В.В. *Проблема авторства и теория стилей*. М., 1961. с. 614
4. Гальперин И.Р. *Текст как объект лингвистического исследования*. М., 1981. с. 139.
5. Караулов Ю.Н. *Русский язык и языковая личность*. М., 2003. с. 264.
6. Солганик Г.Я. *Лексика газет*. М., 1982. с. 112.
7. http://www.elpais.com/articulo/internacional/Chavez/advertir/revolucion/armada/elpepiint/20081114elpepiint_5/Tes
8. http://www.elpais.com/articulo/internacional/amenaza/estrategia/electoral/elpepuint/20081113elpepuin_3/Tes
9. http://www.elpais.com/articulo/economia/trancon/elpepueconeg/20081109elpnegeco_5/Tes
10. http://www.elpais.com/articulo/semana/Venezuela/hora/ajuste/elpepueconeg/20081102elpneglse_9/Tes
11. http://www.elpais.com/articulo/internacional/Venezuela/lanza/primer/satelite/socialista/elpepiint-20081030elpepiint_8/Tes
12. http://www.elpais.com/articulo/internacional/Venezuela/lanza/satelite/socialismo/elpepuint/20081029elpepuint_16/Tes
13. http://www.elpais.com/articulo/internacional/petroleo/vuelve/Chavez/elpepiint/20081024elpepiint_1/Tes
14. http://www.elpais.com/articulo/economia/caida/precios/petroleo/amenaza/estabilidad/Venezuela/elpepueco/20081023elpepueco_2/Tes

УДК 378.091.12:376-056.262-051:159

Паламар О.М.

АНАЛІЗ СКЛАДУ ПРОФЕСІЙНИХ КОМПЕТЕНЦІЙ ТИФЛОПЕДАГОГА

Представлены теоретико-методологические основы классификации компетенций тифлопедагога; определены критерии выделения универсальных и профессиональных компетенций в процессе подготовки специалиста-тифлопедагога. Приведены примеры когнитивно-ориентированных, деятельностно-ориентированных, ценностно-ориентированных профессиональных компетенций.

Сучасні тенденції розвитку вищої освіти вимагають реалізації компетентного підходу до моделювання змісту освітньої та професійної підготовки фахівця. Актуальною є побудова системи освіти, де кінцевим результатом процесу навчання є формування фахових компетенцій.

Компетентний підхід у сфері спеціальної підготовки передбачає розробку змісту освітньо-кваліфікаційних характеристик випускника ВНЗ «мовою компетенцій», орієнтування на результати навчання, що надасть можливість для порівняння освітніх систем країн Європи (співвіднесення дипломів та кваліфікацій). Становлення змісту кваліфікацій, які зіставляються та порівнюються з європейськими аналогами, є одним з факторів розширення мобільності фахівців, розвитку єдиного освітнього простору.

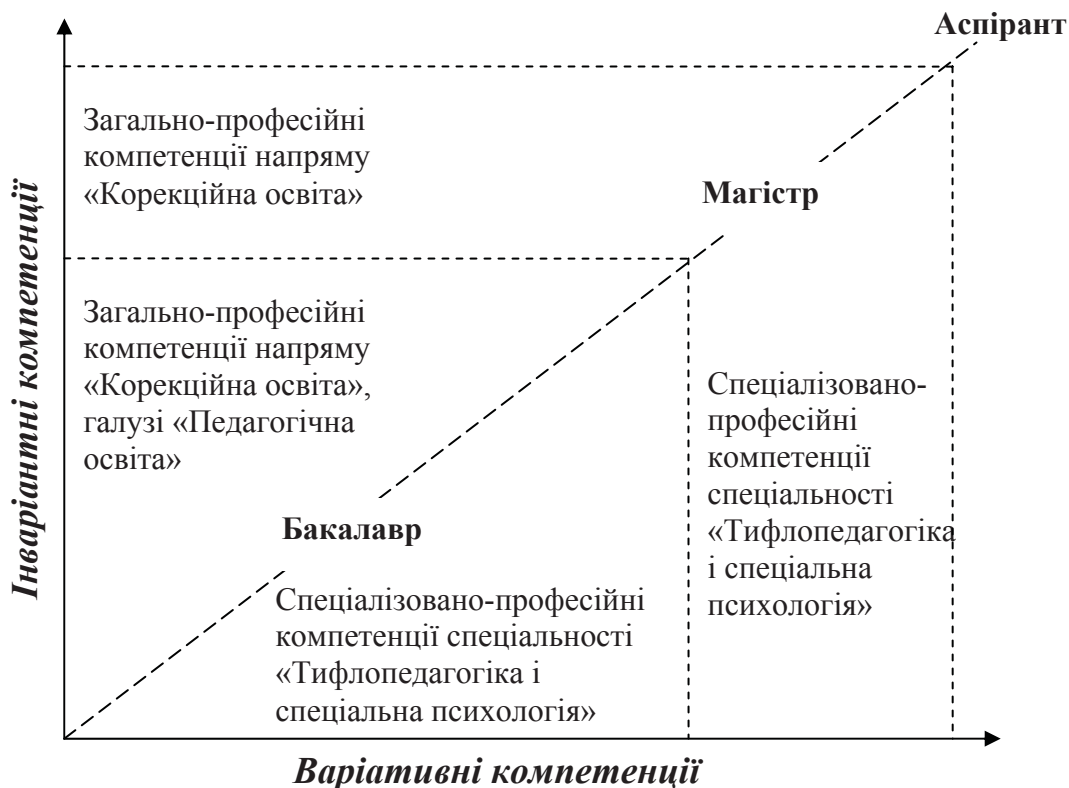
В європейському проекті TUNING [6] зазначено, що компетенції являють собою динамічне поєднання знань, розуміння, навичок та умінь. Тому поняття «компетенція» включає **знання і розуміння** (теоретичні знання, здатність знати та розуміти); **знання, як діяти** (практичне застосування знань у конкретних ситуаціях); **знання, як бути** (цінності, як складова способу сприйняття свого оточення та життя у соціальному контексті) [6]. Компетенція – це здатність застосовувати знання, уміння та особистісні якості для успішної діяльності у певній галузі [5]. За своєю сутністю вони відображають комплекс видів діяльності, які повинен здійснювати фахівець певної галузі.

Аналіз наявних у літературних джерелах підходів до класифікацій компетенцій фахівця засвідчив, що широким живим є поділ компетенцій на дві компліментарні групи:

- 1) загальні (універсальні, базові, ключові, надпрофесійні та ін.);
- 2) професійні (конкретні, предметні, предметно-спеціалізовані).

Ключові компетенції, на думку І.А.Зимньої [3], – це найбільш загальне визначення адекватного прояву соціального життя людини у сучасному суспільстві. У трактуванні дослідниками суті даного поняття помітні акценти на якостях особистості (В.І. Байденко [1], Б.Оскарсон, А.Шелтон, Є.Ф.Зеєр) або «наскрізних» знаннях та умінь, що мають властивість широкого перенесення (А.М.Новіков, Ю.Ф.Тельнов [5]). Важливими критеріями універсальних компетенцій вчені вважають узагальненість, яка надає можливість широкого перенесення компетенції на різні сфери та види діяльності, та функціональність, яка відображає аспект включення у певний вид діяльності (Г.І. Ібрагімов).

Професійні компетенції мають предметно-спеціалізований характер (В.І. Байденко [1]) та відповідають вимогам до професійної підготовленості. Склад професійних компетенцій певної кваліфікації є інваріантним для усіх спеціальностей даного напрямку підготовки та варіативним для кожної спеціальності (О.О.Шехонін, І.Г.Галяміна [2]). При цьому до складу професійних компетенцій мають входити компетенції, інваріантні для усіх напрямів даної освітньої галузі. Отже, набір професійних компетенцій спеціальності «Тифлопедагогіка і спеціальна психологія» включатиме інваріантні (загальні) та варіативні (спеціальні) складові (дивись рис. 1).

Рис. 1. Професійні компетенції тифлопедагога у нормативній моделі професійної діяльності.

На нашу думку, основними критеріями виділення групи загально-професійних компетенцій є їх прикладна спрямованість та можливість міжпредметного перенесення. Спеціалізовано-професійні компетенції тифлопедагога вирізняються своєю корекційно-розвитковою спрямованістю та вузькопрофільним характером.

Тифлопедагог здійснює такі виробничі функції: навчальну, виховну, корекційно-розвиваючу, діагностичну, реабілітаційну, організаційно-педагогічну, соціально-педагогічну, комунікативну, освітньо-гносичну. Ці функції реалізуються у типових завданнях (компетенціях) шляхом застосування системи професійних умінь. У складі професійних компетенцій тифлопедагога, визначених Галузевим стандартом вищої освіти, можна виділити психологічний компонент.

Наприклад, однією зі спеціалізовано-професійних психологічних компетенцій тифлопедагога є здійснення розвитку компенсаторних механізмів аналітико-синтетичної діяльності мислення та мовлення. Спираючись на теорію компенсації, фахівець має створювати умови для вироблення компенсуючих механізмів аналітико-синтетичної діяльності мислення та мовлення дитини з порушеннями зору. Дане професійне предметно-розумове уміння повинно реалізовуватися як стереотипна дія з опорою на матеріальні носії інформації.

Кожна професійна компетенція включає три складові (Ю.Г.Татур [4], проект TUNING [6]) – когнітивну (знання та розуміння), діяльнісну (практичне застосування знань), ціннісну (ставлення до змісту компетенції та емоційно-вольова регуляція діяльності). Для кожної компетенції властива акцентація однієї з названих ознак, тому можна говорити про різні типи компетенцій: когнітивно-орієнтованих, діяльнісно-орієнтованих, ціннісно-орієнтованих (В.І. Байденко [1], Ю.Г.Татур [4]). Дане положення важливо враховувати при формуванні адаптованих до вимог компетентнісного підходу засобів оцінювання результатів навчальної діяльності студентів.

Наприклад, спеціалізовано-професійна психологічна компетенція, що полягає у здатності визначати ступінь і структуру дефекту дитини з порушеннями зору, відокремлювати первинну ознаку від вторинних або побічних відхилень, передбачає взаємодію таких складових:

- розуміння складної структури дефекту, чітке поняття про первинний та вторинний дефект. Здатність розрізняти симптоми первинних та вторинних відхилень у розвитку дитини з порушеннями зору;
- уміння практично використовувати діагностичний інструментарій з метою з'ясування ступеня вторинного порушення, прогнозувати процес подальшого психофізичного розвитку дитини;
- готовність реалізовувати діагностичні та корекційно-розвиткові заходи, усвідомлення соціальної значущості та особистої відповідальності за результати діяльності.

Очевидно, що у структурі даної спеціалізовано-професійної психологічної компетенції провідне значення відіграє її операційно-діяльнісний компонент. Отже, при визначенні засобів оцінки рівня сформованості даної компетенції особливу увагу слід приділити з'ясуванню різних форм прояву її діяльнісної складової.

Таким чином, процес підготовки фахівця-тифлопедагога у ВНЗ передбачає формування у студентів універсальних та професійних компетенцій (загально- та спеціалізовано-професійних). Чітке визначення структури кожної психологічної компетенції є однією з умов розробки ефективних засобів оцінки рівня розвитку психологічної компетентності тифлопедагога в цілому.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ:

1. Байденко В.И. Выявление состава компетенций выпускников вузов как необходимый этап проектирования ГОС ВПО нового поколения: Методическое пособие. – М.: Исследовательский центр проблем качества подготовки специалистов, 2006. – 72 с.

2. Галямина И.Г. Проектирование государственных образовательных стандартов высшего профессионального образования нового поколения с использованием компетентностного подхода. – М.: Исследовательский центр проблем качества подготовки специалистов, 2005. – 106 с.

3. Зимняя И.А. Ключевые компетенции – новая парадигма результата образования// Высшее образование сегодня. – 2003. – № 5. – С. 34 – 42.

4. Тамур Ю.Г. Компетентностный подход в описании результатов и проектировании стандартов высшего профессионального образования. – М., 2004. – 17 с.

5. Тельнов Ю.Ф. Реализация компетентностного подхода к обучению на основе управления знаниями (http://www.setlab.net/?view=telnov_competences)

6. <http://www.unideusto.org/tuningeu/competences.html>

УДК 511.72+519.21

Працьовитий М.В.

Q_{∞}^* -ЗОБРАЖЕННЯ І ЙОГО ЗАСТОСУВАННЯ

Обсуждаются системы изображений действительных чисел с конечным и бесконечным алфавитом, в частности, с двоичным; возможности их использования в различных теориях, включая метрическую, вероятностную и фрактальную теории чисел; определяется специфическое изображение с бесконечным алфавитом и описуется его геометрия.

В с т у п. Вивчення основних понять математичного аналізу (зокрема, функцій, збіжності, неперервності, диференціювання, інтегрування тощо) неможливо без точного наукового означення поняття дійсного числа. Перші строги теорії дійсних чисел були незалежно створені в другій половині 19 ст. німецькими математиками К. Вейєрштрассом, Г. Кантором, Р. Дедекіндом:

1. Теорії дійсних чисел як теорія нескінченних десяткових рядів (К.Вейєрштрасс); 2. Теорія дійсних чисел як фундаментальна послідовність раціональних чисел (Г.Кантор); 3. Теорія дійсних чисел як перерізів (дедекіндових) на множині раціональних чисел (Дедекінд).

Пізніше було вибудовано ряд інших теорій, які були аналогами вказаних і створена загальна аксіоматична теорія дійсних чисел. Сьогодні плідно розвиваються чимало теорій (моделей загальної аксіоматичної теорії), які є аналогами теорії Вейєрштрасса. Одна з родин таких містить теорію дійсних чисел як теорію двійкових рядів і їх різнопланових узагальнень та метричні вчення двосимвольних кодувань. Часто вони ґрунтуються на відомій теорії дійсних чисел та ідеї іншого нового способу їх представлення та зображення (формального запису). Ці системи зображення дійсних чисел мають класичний двійковий алфавіт $\{0,1\}$ і або нульову, або ненульову надлишковість, тобто мають єдине (не більше двох) або, навіть, нескінченну кількість зображень одного і того ж числа. До згаданих зображень відносяться Q_2 -зображення, Q_2^* -зображення, медіантне, циліндричне, марковське, f -зображення, ланцюгове A_2 -зображення, зображення чисел ланцюговими дробами Данжуа, а також зображення чисел неповними сумами збіжних рядів. Ці зображення мають свою специфічну геометрію, породжують свої метричні відношення і є потужним засобом для задання і дослідження математичних об'єктів зі складною локальною будовою (множин, функцій, мір, випадкових величин, перетворень, динамічних систем тощо).

Зауважимо, що в класичному розумінні під системою числення розуміють спосіб позначення та найменування натуральних чисел. Тривалий час десяткова система числення є загальнозживаною системою зі скінченним алфавітом і нульовою надлишковістю для подання та зображення не лише натуральних, але і всіх дійсних чисел. Аналогічними властивостями володіє система числення з довільною натуральною основою $s \geq 2$. Двійкова система числення ($s = 2$) відома давно, нею на початку XII століття користувався Леонардо Пізанський. В 1494 році Лука Пачолі використовував її для розв'язання задач про мінімальне число зважування гир різної маси. Систематичний виклад двійкової системи числення зробив Дж. Непер в 1617 році. Традиційна десяткова система числення використовує десять цифр 0, 1, ..., 9. В ній числа розкладаються в ряди за степенями числа 10, яке називається основою системи числення. В цій системі цифри виконують дві функції: 1) функцію чисел (одноцифрові числа та коефіцієнти в розкладах), 2) функцію знаків (символів) для зображення числа. Існують системи зображення чисел, у яких вказані ролі цифр розведені.